

Fødevestyrelsen /
Kemi og Fødevarer
J.nr. 2017-11314
Den 10. november 2017
MFVM 401

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for acibenzolar-S-methyl, benzovindiflupyr, bifenthrin, bixafen, chlorantraniliprol, deltamethrin, flonicamid, fluazifop-P, isofetamid, metrafenon, pendimethalin og teflubenzuron i eller på specifikke produkter (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier i bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for 12 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komité sag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier, så de stemmer overens med de maksimalgrænseværdier, der er fastsat af Codex Alimentarius for stofferne acibenzolar-S-methyl, benzovindiflupyr, bifenthrin, bixafen, chlorantraniliprol, deltamethrin, flonicamid, fluazifop-P, isofetamid, metrafenon, pendimethalin og teflubenzuron. For stoffet acibenzolar-S-methyl foreslås ligeledes ny grænseværdi som konsekvens af en ny anvendelse. Ændringerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, og at der sættes nye maksimalgrænseværdier. Der er gennemført risikovurderinger af Den Europæiske Fødevarermyndighed (EFSA) for de anførte pesticider, og ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable af DTU Fødevarerinstitutionen. DTU Fødevarerinstitutionen har derudover foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 21. - 22. november 2017. En vedtagelse af forslaget vurderes generelt at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevarerordførere for behandling af komité sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, med henblik på legalitetskontrol, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 21. – 22. november 2017.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering. På den baggrund fastlægges specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden. Undtagelsen for dette generelle princip, er pesticider, som opføres på bilag IV.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- en udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid,
- en anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden,
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi,
- implementering af Codex Alimentarius (FAO – Food And Agriculture Organization /WHO – World Health Organization) grænseværdier i EU,
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi,
- en planlagt revurdering af pesticidet,
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening) eller
- en tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Som konsekvens af implementering af grænseværdier fastsat af Codex Alimentarius, foreslår Kommissionen på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne acibenzolar-S-methyl, benzovindiflupyr, bifenthrin, bixafen, chlorantraniliprol, deltamethrin, flonicamid, fluazifop-P, isofetamid, metrafenon, pendimethalin og teflubenzuron.

Neden for er de væsentligste ændringer beskrevet. Der skelnes mellem maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi), og maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op).

Grænseværdier, der ændres så de stemmer overens med maksimalgrænseværdier fastsat af Codex Alimentarius for stofferne, samt som følge af ny anvendelse for stoffet acibenzolar-S-methyl:

- For acibenzolar-S-methyl sættes ny maksimalgrænseværdi for jordbær, tranebær og flere typer af løg samt i kiwifrugter.
- For acibenzolar-S-methyl sættes maksimalgrænseværdien op for æbler, havesalat og spinat.
- For benzovindiflupyr sættes ny maksimalgrænseværdi for spisedruer, azarolhvidtjørn, sharonfrugter, andre frugtgrøntsager, jordnødder, kaffebønner, væv fra svin (fedtvæv, lever, nyre og andre spiselige biprodukter) og i lever og andre spiselige biprodukter fra kvæg, får, geder, og dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr.
- For benzovindiflupyr sættes maksimalgrænseværdien op for tomater, auberginer, ærter, rapsfrø, sojabønner, fedtvæv og lever fra kvæg, får, geder, dyr af hestefamilien, og andre opdrættede landdyr.
- For bifenthrin sættes ny maksimalgrænseværdi for druer, blåbær, ærter (med og uden bælg).
- For bixafen sættes ny maksimalgrænseværdi for fedtvæv, lever, nyre og andre spiselige biprodukter fra svin, dyr af hestefamilien, fjerkræ og andre opdrættede landdyr. Endvidere sættes ny maksimalgrænseværdi for fugleæg og for mælk fra heste og andre dyr (undtaget kvæg, får og geder).
- For bixafen sættes maksimalgrænseværdien op for mælk, fedtvæv, lever, nyre og andre spiselige biprodukter fra kvæg, får og geder.
- For chlorantraniliprol sættes ny maksimalgrænseværdi for jordnødder samt for fedtvæv, lever og nyre og andre spiselige biprodukter fra fjerkræ.
- For chlorantraniliprol sættes maksimalgrænseværdien op for fugleæg.
- For deltamethrin sættes ny maksimalgrænseværdi for rapsfrø.
- For flonicamid sættes ny maksimalgrænseværdi for mælk, fedtvæv fra svin, kvæg, får, geder, dyr af hestefamilien, andre opdrættede landdyr og for lever fra fjerkræ.
- For flonicamid sættes maksimalgrænseværdien op for muskel, lever, nyre og andre spiselige biprodukter fra samtlige animalske landdyr og for fugleæg.
- For fluazifop-P sættes ny maksimalgrænseværdi for bomuldsfrø.
- For fluazifop-P sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær og ærter med bælg.
- For isofetamid sættes ny maksimalgrænseværdi for tranebær og rapsfrø.
- For isofetamid sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær.
- For metrafenon sættes ny maksimalgrænseværdi for hele gruppen af kernefrugter, kirsebær, ferskner, azarolhvidtjørn og sharonfrugter.

- For metrafenon sættes maksimalgrænseværdien op for tomater, auberginer og cucurbitae (med og uden spiselig skræl).
- For pendimethalin sættes ny maksimalgrænseværdi for asparges, mælk og for fedtvæv, lever, nyre og andre spiselige biprodukter fra samtlige opdrættede landdyr (undtaget fjerkræ).
- For pendimethalin sættes maksimalgrænseværdien op for havesalat.
- For teflubenzuron sættes ny maksimalgrænseværdi for appelsiner, citroner, limefrugter, druer, papajaer, meloner, solsikkefrø, sojabønner og kaffebønner.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af videnskabelige vurderinger fra EFSA, som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget, og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier.

DTU Fødevareinstituttet bemærker, at EFSA ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egned metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er ikke indkommet høringsvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For stofferne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering forelagde Folketingets fødevarerordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.